

Megalothymia

I flera bloggtexter har jag kritiserat dogmen om alla människors lika värde. Det är inte så svårt, eftersom påståendet är absurt och ungefär lika trovärdigt som jungfrufödsel eller paradiserbjudandet om 72 jungfrur till självmordsbombare och andra muslimska martyrer (vad får kvinnorna, 72 brunstiga ungar?). Det är därutöver en dogm som är oförsämd – jag hittar inget bättre ord – eftersom anhängarna självklart anser sig vara av en bättre sort, vilket de visar genom att kalla oss, som påpekar kejsarens nakenhet, för nazister, rasister, populisterna och ... ja ... jag ska inte tjata om allt det där, men jag kan lugnt säga att jag känner mig moraliskt överlägen dessa förnumstigt moraliserande skitstövlar och intellektuella dvärgar.

Uj så fula ord!! Då är jag väl inte bättre än de är? Jo det är jag visst, för jag har aldrig låtit en dogm, i varje fall inte en så uppenbart orimlig, ta kontrollen över mitt förstånd. Det finns många människor som är mindre värda än jag, liksom det finns de som är mer värda – såväl i mina egna som i andras ögon.

Som omväxling till att kritisera dogmens normativa orimlighet kan man naturligtvis angripa den biologiskt. Vi kan till exempel ta "underdogmen" om rasism, som anses vara något klandervärdt. Tyvärr visar det sig att våra gener inte bara är själviska utan också rasistiska! Om man visar bilder på ansikten under en tiondels sekund, uppfattar försökspersonerna hudfärg snabbare än de lägger märke till anletsdrag. Men inte bara det utan människor som får se neutrala ansikten med annan hudfärg uppfattar dem som argare än neutrala ansikten med samma hudfärg.

Biologen Robert M. Sapolsky har skrivit en tjock bok som är översatt till svenska (Varför vi beter oss som vi gör, Natur & Kultur 2017). Eftersom han politiskt betecknar sig själv som vänsterliberal gillar han inte att behöva konstatera följande:

Vår känslighet för hudfärg framgår också på annat sätt. Om försökspersoner får se en video där en persons hand blir stucken av en nål får de en "isomorfisk sensimotorisk" respons – händerna spänns av medkänsla. Både vita och svarta reagerar svagare om den stuckna handen har en annan hudfärg; ju mer uttalad rasism, desto större avtrubning. Bland försökspersoner, både svarta och vita, sker en större aktivering i (emotionella) mediala PFC vid tanken på en motgång för en medlem av den egna gruppen än om det skulle gälla någon de ser som tillhörande en annan grupp.

Nå, biologi och genetik rubbar inte antirasisterna. Vetenskap är inte en tillräckligt hög stege för att klättra över de barrikader som skyddar deras "fake reality". Antirasisterna anser nämligen att rasismen inte bara är moraliskt klandervärd utan också representerar ett totalitärt samhällsskick, vilket är anledningen till att den med alla medel måste bekämpas, också med lögn. Och det är klart, att för en stat som likt Sverige, där den politiska eliten – givetvis utan att fråga medborgarna – skrivit in i grundlagen att landet är mångkulturellt, ter sig antirasismen som nödvändig.

Eftersom alla frivilliga gemenskaper (kollektiv) ägnar sig åt att bygga upp det interna kollektiva självförtroendet – i annat fall upplöses de – och detta måste ske genom att man på något sätt framhåller sig som bättre än andra, kommer ett mångkulturellt samhälle i praktiken att bekämpa mångkultur, vilket onekligen är en paradox. Anledningen är, att det annars uppstår konkurrens och konflikter mellan kulturer – inte sällan så allvarliga att de leder till ett inbördeskrig. Det mångkulturella samhället är inte ett ideologiskt vapen för utan **mot** alla gemenskaper och allra mest gentemot den etniska gemenskap som har majoriteten – för Sveriges del svenskarna. För att det mångkulturella samhället ska kunna existera, så får inga kulturer finnas. Det mångkulturella samhället är nämligen uppdelat i förtryckande (vita patriarkala) kulturer och förtryckta minoritetskulturer. Det som ger den politiska eliten legitimitet är att den står på de förtrycktas sida och bekämpar förtryckarna.

Tänk er nu att det samhället har framgång med sin kamp och gör sig av med förtryckarna. Då finns bara de förtryckta kvar, men när de inte längre är förtryckta, vad är de då? Nu befinner vi oss i en fantasi och där är den mångkulturella jämlikheten det givna svaret. Men det är fel, därför att kollektiva identiteter bildas i första hand inte genom att kollektiven prisar sin egen förträfflighet utan genom att de pekar ut andra kollektiv som mindre värda. På socialpsykologiskt fackspråk brukar det heta att "all identitetsbildning är kontrastiv". Alltså måste dessa "många kulturer" upplösa sig själva för att jämlikhet ska uppstå. Det kommer naturligtvis aldrig att ske, men det betyder att det enda möjliga målet för ett mångkulturellt samhälle är det totalitära samhället, där samhällskontraktet är upprättat mellan staten och individen. Till den som till äventyrs tror att det medför att individen får makten kan jag bara säga att det är fel slutsats.

Oj, det blev väldigt krångligt men summan av kardemumman är att det inte går att skapa ett mångkulturellt samhälle med mindre än att alla de många kulturerna upplöses. Om detta

projekt skulle lyckas, vilket det aldrig kommer att göra, blir det inte ett mångkulturellt utan ett totalitärt samhälle.

Hur vi än bär oss åt kommer vi aldrig att uppnå det mångkulturella idealsamhälle som våra politiker enligt grundlagen – och om man får tro dem själva – redan har förverkligat. Det som istället händer, och nu rör vi oss inte längre i fantasins värld, är att Sverige avancerar längs den totalitära axeln. Det mjukt totalitära samhälle vi i dag lever i kan givetvis hårdna och det kommer det också att göra, om vi inte – helst på demokratisk väg – lyckas befria oss från den härskande makteliten.

Nu ska jag byta angreppsvinkel och ägna resten av bloggen åt att på filosofisk väg visa på hur skadlig dogmen om alla människors lika värde är. Min vägledare blir ingen mindre än Nietzsche och det kan vara lämpligt att ta avspark i en av de allra flitigast citerade passagera i "Så talade Zarathustra":

Någonstans finnes det ännu folk och hjordar, dock icke hos oss, mina bröder, här finnes det stater.

Stat? Vad är det? Välan! Öppna nu öronen, ty nu säger jag eder mitt ord om folkens död. Stat heter det kallaste av alla kalla odjur. Kallt ljuger det även, och denna lögn krälar ur dess mun: "Jag, staten, är folket."

Lögn är det! Skapande andar var det, som skapade folken och upphängde en tro och en kärlek över dem; sålunda tjänte de livet.

Förintare äro de som gillra upp fällor för många och kalla dem stat; de upphänga ett svärd och hundra begär över dem.

Där folk ännu finnes, där förstår man icke staten och hatar honom såsom det onda ögat och synd emot sed och rätt.

Det lite ålderdomliga språket gör citatet mer svårbegripligt än det egentligen är. Det Nietzsche gör är att ställa upp staten och folket mot varandra. Han menar att folket är den organiskt framvuxna enheten, medan staten är någonting konstruerat, en ondska som tar herraväldet över folket. Där staten har makten finns inget folk och där folket har makten – vilket enligt Nietzsche är det eftersträvansvärda, finns ingen eller en mycket svag stat. Staten vill göra alla människor lika och på så sätt utrota folken, vilket ju stämmer rätt bra med ovanstående resonemang. Genom att påstå att alla människor är lika mycket värda, så tar staten ifrån människan hennes storhet, individens *megalothymia*. Den demokratiska staten ställer upp medelmåttan som ideal, en medborgare som nöjer sig med att få sina behov tillfredsställda, men som saknar förmåga att höja sig över sig själv.

I sin vid det här laget mer än ett kvartssekel gamla statsvetenskapliga debattbok "Historiens slut och den sista människan" (svensk övers. Norstedts 1992) använder Francis Fukuyama "Gökboet" som en metafor för denna av staten förslavade moderna människa:

Boken berättar om patienterna på ett sinnessjukhus som lever ett liv i pueril andefattighet under överinseende av den tyranniska Stora sköterskan. Romanens hjälte, Mc Murphy, försöker befria dem genom att trotsa sjukhusets regler och till slut ge patienterna frihet. Men han upptäcker under tiden att ingen av patienterna finns där mot sin vilja; till slut är alla rädda för världen utanför och finner sig frivilligt i att vara inspärrade, i ett förhållande av tryggt beroende av Stora sköterskan. Detta var alltså totalitarismens slutgiltiga mål: inte bara att beröva sovjetmänniskan hennes frihet, utan att få henne att frukta friheten och ty till tryggheten och bejaka förträffligheten i sina bojar trots avsaknaden av tvång (s. 47).

Fukyuama gör en så bra sammanfattning av Nietzsches rädsla för denna nya människa, att jag avundsjukt önskar att jag själv hade skrivit den:

*Nietzsche trodde att ingen verklig förträfflighet, storhet eller ädelhet var möjlig annat än i aristokratiska samhällen. Med andra ord: sann frihet eller skaparkraft kunde endast uppstå ur **megalothymia**, det vill säga begäret att bli erkänd som förmer än andra. Även om folk var födda jämlika skulle de aldrig satsa allt de hade, om de bara ville bli lika alla andra. Ty begäret att bli erkänd som överlägsen andra är nödvändigt, om man själv ska kunna känna sig överlägsen. Detta begär är inte bara grunden för erövring och imperialism, det är också villkoret för skapande av allt annat som är värt att ha i livet, vare sig det är frågan om stora symfonier, målningar, romaner, etiska regler eller politiska system. Nietzsche framhöll att varje form av verklig förträfflighet ursprungligen måste bottna i missnöje, en jagets klyvning av sig själv och slutligen en kamp mot jaget med allt det lidande som detta för med sig: "man måste fortfarande ha kaos inom sig för att ge liv åt en dansande stjärna" (s. 316).*

Karl-Olov Arnstberg

<https://morklaggning.wordpress.com/2018/06/30/megalothymia/>

Alla texter är © på denna blogg. Det är tillåtet att sprida texterna under förutsättning att ni alltid länkar till källan här på bloggen.